

20.09.2022

Asia/7

§ 203

Kansaneläkeindeksiin sidottujen Kelan etuuksien korotusten huomiotta jättäminen sosiaali- ja terveydenhuollon tulosidonnaisissa asiakasmaksuissa ajalla 1.8.–31.12.2022

HEL 2022-009987 T 02 05 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti, että sosiaali- ja terveydenhuollon tulosidonnaisia asiakasmaksuja määrättäessä ei oteta huomioon tulojen lisäystä, joka aiheutuu liitteen 1 mukaisten Kelan etuuksien korotuksesta kansaneläkeindeksillä ajalla 1.8.–31.12.2022 niiden asiakkaiden osalta, jotka saavat korotettua Kelan etuutta kyseiseltä ajalta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Ulla Hautamäki, asiakasmaksupäällikkö, puhelin: 310 43604
ulla.hautamaki(a)hel.fi

Liitteet

1 Liite 1. Etuuksien euromäärät ja tuloajat 1.8.2022 alkaen

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Laissa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992), jäljempänä asiakasmaksulaki, säädetään kunnan tai kuntayhtymän perittävistä sosiaali- ja terveyspalveluiden asiakasmaksuista.

Asiakasmaksulain 1 §:n mukaan kunnallisista sosiaali- ja terveyspalveluista voidaan periä maksu palvelun käyttäjältä. Maksun enimmäismäärät on määriteltävä asiakasmaksulaissa sekä asiakasmaksuasetuksessa (912/1992). Asiakasmaksulain 2 §:n mukaan palvelusta perittävä maksu saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen.

Kansaneläkeindeksi on Kansaneläkelaitoksen (Kela) elinkustannusindeksiä seuraava indeksi, jonka mukaan suuri osa Kelan maksamista etuuksista sidotaan hintatason kehitykseen. Kansaneläkkeiden määrää tarkistetaan vuosittain ottamalla huomioon vuoden aikana tapahtunut hintatason muutos.

Eduskunta on hyväksynyt kansaneläkeindeksin ylimääräisen korotuksen 1.8.2022 alkaen. Korotus on määräaikainen ajalle 1.8.2022–31.12.2022. Ylimääräisellä korotuksella turvataan pienituloisten etuudensaajien ostovoima muuttuneessa maailmantilanteessa.

Kansaneläkeindeksiin sidottuja Kelan etuuksia ovat muun muassa kansaneläke, takuueläke, työmarkkinatuki ja peruspäiväraha sekä toimeentulotuen perusosa. Ylimääräinen indeksitarkistus ei poikkeuksellisesti koske lääkekustannusten vuosiomavastuuta (niin sanottu lääkekatto), yleistä asumistukea tai eläkkeensaajan asumistukea. Liitteeseen 1 on listattu kaikki Kelan korottuvien etuuksien ja tulorajojen euromäärät 1.8.2022 alkaen.

Kansaneläkeindeksin ylimääräinen tarkistus ei vaikuta ensi vuoden alussa tehtävään indeksitarkistukseen. Kela vahvistaa vuoden 2023 kansaneläkeindeksin normaalisti lokakuussa.

Helsingissä tulosidonnaisten asiakasmaksujen asiakkaita on yhteensä noin 17 000. Lähes kaikki asiakkaat ovat oikeutettuja Kelan etuuksiin ja pienituloisimmat myös Kelan maksamiin eläkkeisiin. Jos asiakkaan tai perheen tulot muuttuvat, tulosidonnainen asiakasmaksu tarkistetaan vastaamaan muuttuneita tuloja asiakasmaksulain 10 j §:n mukaisesti. Tämä tarkoittaisi, että miltei kaikkien asiakkaiden tulosidonnaiset asiakasmaksut nousisivat 1.8.2022 alkaen korottuneiden etuuksien perusteella.

Asiakasmaksulaissa säädetään vain sosiaali- ja terveyspalvelujen asiakasmaksujen enimmäismäärästä, joten kunta voi periä lakiin nähden matalampia asiakasmaksuja. Asiakasmaksulain 10 j §:n mukaisesti asiakkaan tai perheen tulojen muuttuessa tulosidonnainen asiakasmaksu tarkistetaan vastaamaan muuttuneita tuloja. Säännöksen tarkoitus on varmistaa, ettei kunta voi jatkaa korkeamman asiakasmaksun perimistä silloin, kun asiakkaan tulot laskevat. Kuntaliiton tulkinnan mukaisesti asiakasmaksulain 10 j §:n säännös ei velvoita tarkistamaan maksuja tilanteessa, jossa asiakkaiden tulot nousevat, eikä liiallisten maksujen perimistä tarvitse estää. Näin ollen Helsingin kaupunki voi harkintansa mukaan päättää asiakasmaksujen tarkistamisesta.

Muista pääkaupunkiseudun kunnista ainakin Espoo on linjannut jättävänsä ylimääräiset korotukset huomioimatta.

Esityksen mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon tulosidonnaisia asiakasmaksuja määrättäessä ei oteta huomioon tulojen lisäystä, joka aiheutuu liitteen 1 mukaisten Kelan etuuksien korotuksesta kansaneläkeindeksillä ajalla 1.8.–31.12.2022 niiden asiakkaiden osalta, jotka saavat korotettua Kelan etuutta kyseiseltä ajalta. Päätös koskettaa myös uusia tulosidonnaisten asiakasmaksujen asiakkaita, jotka saavat edellä mainittuja etuuksia. Asiakkaiden tulosidonnaiset asiakasmaksut tulevat tarkistettavaksi normaalisti seuraavan kerran, kun kansaneläkeindeksi tarkistetaan.

Taloudelliset vaikutukset

Kaupungin näkökulmasta on haasteellista muodostaa luotettavaa arviota kaupungille koituvasta asiakasmaksutuoton lisäyksestä, jos korotusten etuuksien mahdollistamat tulojen lisäykset huomioitaisiin tulosidonnaisissa asiakasmaksuissa.

Toimivaltaperuste

Helsingin kaupungin hallintosäännön 10 luvun 1 §:n 3 momentin 1 kohdan mukaan, ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, toimialalautakunta omalla toimialallaan päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranomainen päättää, hinnoista, maksuista, vuokrista ja korvauksista sekä vapautuksesta toimialalle kohdistettavan maksun, korvauksen ja muun saatavan suorittamisesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Ulla Hautamäki, asiakasmaksupäällikkö, puhelin: 310 43604
ulla.hautamaki(a)hel.fi

Liitteet

1 Liite 1. Etuuksien euromäärät ja tulorajat 1.8.2022 alkaen

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Tiedoksi

Perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja
Hallintojohtaja
Terveys- ja päihdepalvelujen johtaja
Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtaja
Talous- ja suunnittelupäällikkö

20.09.2022

Asia/7

Asiakasmaksupäällikkö